

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 27.5.2015
COM(2015) 286 final

2015/0125 (NLE)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της
Ιταλίας και της Ελλάδας**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε το ολοκληρωμένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση¹ στις 13 Μαΐου 2015, σκιαγραφώντας, αφενός, τα άμεσα μέτρα που θα προτείνει η Επιτροπή για την αντιμετώπιση της κρίσης στην Μεσόγειο και, αφετέρου, τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες πρωτοβουλίες που επιβάλλεται να ληφθούν ενόψει της χάραξης διαρθρωτικών λύσεων για την καλύτερη διαχείριση της μετανάστευσης σε όλες τις πτυχές της.

Στο πλαίσιο των άμεσων μέτρων, η Επιτροπή εξήγγειλε ότι θα προτείνει έως το τέλος Μαΐου τον μηχανισμό για την ενεργοποίηση του συστήματος αντιμετώπισης επείγουσας κατάστασης ο οποίος προβλέπεται σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Στο πρόγραμμα δράσης αναγνωρίζεται ότι τα συστήματα ασύλου των κρατών μελών αντιμετωπίζουν σήμερα πιέσεις άνευ προηγουμένου και ότι με τον όγκο των αφίξεων, ιδίως στα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής, οι ικανότητες υποδοχής και επεξεργασίας τους έχουν ήδη ενταθεί σε ακραίο βαθμό φτάνοντας στα όριά τους. Στο πρόγραμμα δράσης ανακοινώνεται ότι στην πρόταση για την ενεργοποίηση του άρθρου 78 παράγραφος 3 θα ενταχθεί το πρόγραμμα προσωρινής διανομής για τα πρόσωπα τα οποία έχουν σαφώς ανάγκη διεθνούς προστασίας, με στόχο να εξασφαλισθεί η δίκαιη και εξισορροπημένη συμμετοχή όλων των κρατών μελών σε αυτή την κοινή προσπάθεια. Στο παράρτημα του προγράμματος δράσης συμπεριλαμβάνεται η κλειδα ανακατανομής, με γνώμονα τα κριτήρια που αναπτύσσονται σε αυτό (το ΑΕΠ, το μέγεθος του πληθυσμού, το ποσοστό ανεργίας και τον αριθμό των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων που είχαν επανεγκατασταθεί στο παρελθόν).

Στο πρόγραμμα δράσης υπογραμμίζεται ότι η ταχύρρυθμη απάντηση που θα υιοθετηθεί για να αντιμετωπισθεί η σημερινή κρίση στη Μεσόγειο θα πρέπει να αποτελέσει το πρότυπο για την αντίδραση από την πλευρά της ΕΕ κατά την αντιμετώπιση των μελλοντικών κρίσεων, οποιοδήποτε και εάν είναι το τμήμα των κοινών εξωτερικών συνόρων το οποίο δέχεται πιέσεις από την Ανατολή έως τη Δύση και από τον Βορρά έως το Νότο.

1.2. Ενεργοποίηση του άρθρου 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης όσον αφορά την Ιταλία και την Ελλάδα

Αποτελώντας ένα σκέλος της κοινής πολιτικής για το άσυλο, το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης ορίζει την ειδική νομική βάση για την αντιμετώπιση επείγουσας κατάστασης. Με βάση την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, παρέχει τη δυνατότητα στο Συμβούλιο, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να εγκρίνει προσωρινά μέτρα υπέρ των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών σε ένα ή σε περισσότερα κράτη μέλη. Τα προσωρινά μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 78 παράγραφος 3 έχουν έκτακτο χαρακτήρα. Μπορούν να ενεργοποιούνται μόνο όταν συμπληρώνεται το καθοριζόμενο όριο από την άποψη του επείγοντος χαρακτήρα και της σοβαρότητας των προβλημάτων που δημιουργούνται στα συστήματα ασύλου των κρατών μελών από την αιφνίδια εισροή υπηκόων τρίτων χωρών.

Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση, η πρόσφατη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου² και το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου³ που υποβλήθηκε

¹ COM(2015) 240 final της 13.5.2015.

² Έκτακτη σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (23 Απριλίου 2015), δήλωση, EUCO 18/15.

στον απόηχο των πρόσφατων τραγωδιών στη Μεσόγειο, συγκλίνουν συνολικά στο θέμα των ειδικών και επειγουσών αναγκών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή και της ανάγκης να ενισχυθεί η εσωτερική αλληλεγγύη και να προταθούν συγκεκριμένα μέτρα για την παροχή στήριξης στα κράτη μέλη που πλήττονται εντονότερα.

Τα στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των παράτυπων αφίξεων υπηκόων τρίτων χωρών στα κράτη μέλη το 2014 και το 2015, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται και όσοι φαίνεται να έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, επιβεβαιώνουν ότι επί του παρόντος δύο είναι τα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής, ήτοι η Ιταλία και Ελλάδα, που βρίσκονται αντιμέτωπα με την έκτακτη μεταναστευτική πίεση.

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Frontex, οι διαδρομές της Κεντρικής και της Ανατολικής Μεσογείου αποτέλεσαν πράγματι τις κύριες περιοχές παράτυπης διέλευσης των συνόρων κατά τη διεύθυνση στην ΕΕ το 2014, αντιπροσωπεύοντας πάνω από το 75 % των συνολικών περιπτώσεων παράτυπης διέλευσης των συνόρων της ΕΕ. Το 2014 πάνω από 170 000 μετανάστες έφτασαν παράτυπα μόνο στην Ιταλία, παρουσιάζοντας αύξηση της τάξης του 277 % σε σύγκριση με το 2013. Σταθερή ήταν επίσης η αύξηση που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα με περισσότερους από 50 000 παράτυπους μετανάστες να φθάνουν στη χώρα, γεγονός που αντιστοιχεί με αύξηση κατά 153 % σε σύγκριση με το 2013. Τα στατιστικά στοιχεία για τους πρώτους μήνες του 2015 επιβεβαιώνουν αυτή τη σαφή τάση για την Ιταλία. Κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του 2015 η Ελλάδα βρέθηκε επιπλέον αντιμέτωπη με την απότομη αύξηση του αριθμού παράτυπων διελύσεων των συνόρων, που αντιστοιχούν σε περισσότερο από το 50 % του συνολικού αριθμού των παράτυπων διελύσεων των συνόρων το 2014 (περίπου 28 000 κατά το πρώτο τετράμηνο του 2015 σε σύγκριση με συνολικό αριθμό σχεδόν 55 000 το 2014). Σημαντικό ποσοστό από τον συνολικό αριθμό των παράτυπων μεταναστών που εντοπίστηκαν στις δύο αυτές περιοχές απαρτίζεται από μετανάστες από εθνικότητες για τις οποίες τα ποσοστά αναγνώρισης που επιτυγχάνονται σε επίπεδο ΕΕ είναι υψηλά, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat (το 2014, οι Σύριοι και οι υπήκοοι της Ερυθραίας, για τους οποίους τα ποσοστά αναγνώρισης σε επίπεδο ΕΕ υπερβαίνουν το 75 %, αντιπροσώπευαν πάνω από 40 % στην Ιταλία και πάνω από 50 % στην Ελλάδα).

Σύμφωνα με την Eurostat, 64 625 άτομα υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιταλία το 2014, σε σύγκριση με 26 920 το 2013 (αύξηση κατά 143 %). Μικρότερη ήταν η αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα με 9 430 αιτούντες (αύξηση κατά 15 %).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του Frontex, μια άλλη σημαντική διαδρομή μεταναστευσης στην ΕΕ το 2014 ήταν η διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων με 43 357 περιπτώσεις παράτυπης διέλευσης των συνόρων (15 % των συνολικών περιπτώσεων παράτυπης διέλευσης των συνόρων της ΕΕ). Ωστόσο, η πλειονότητα των μεταναστών που χρησιμοποιούν τη βαλκανική διαδρομή δεν έχουν, εκ πρώτης όψεως, ανάγκη διεθνούς προστασίας, με τους πολίτες του Κοσσυφοπεδίου να αντιπροσωπεύουν το 51 % των αφίξεων.

Η γεωγραφική θέση της Ιταλίας και της Ελλάδας, με τις συνεχιζόμενες συγκρούσεις στην περιοχή της άμεσης γειτονίας τους, τις καθιστά περισσότερο ευάλωτες από τα άλλα κράτη μέλη στο άμεσο μέλλον με πρωτοφανείς ροές μεταναστών να αναμένεται ότι θα συνεχίσουν να φτάνουν στα εδάφη τους. Οι εν λόγω εξωγενείς παράγοντες αυξημένης μεταναστευτικής πίεσης προστίθενται στις υφιστάμενες διαρθρωτικές ελλείψεις στα συστήματα ασύλου τους, θέτοντας περαιτέρω υπό αμφισβήτηση την ικανότητά τους να αντιμετωπίσουν με τον κατάλληλο τρόπο αυτή την κατάσταση υψηλής πίεσης.

³ P8_TA(2015)0176, 28 Απριλίου 2015.

Κανένα από τα άλλα κράτη μέλη δεν φαίνεται επί του παρόντος να αντιμετωπίζει επείγουσα κατάσταση παρόμοια με εκείνη που βιώνεται από την Ιταλία και την Ελλάδα, με ανάλογη αποκορύφωση στους αριθμούς των παράτυπων αφίξεων με υψηλά ποσοστά προσώπων να έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, σε συνδυασμό με τη σοβαρή ευπάθεια των συστημάτων ασύλου τους.

Η σημερινή εικόνα των μεταναστευτικών συνθηκών στην Ιταλία και την Ελλάδα είναι συνεπώς μοναδική στην ΕΕ και η αφόρητη πίεση που ασκείται στην ικανότητά τους να επεξεργάζονται τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας και να μεριμνούν για την παροχή των κατάλληλων συνθηκών υποδοχής και προοπτικών ένταξης σε πρόσωπα που είναι σαφές ότι έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας επιβάλλει σε όλα τα άλλα κράτη μέλη να επιδείξουν αλληλεγγύη.

Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις εξελίξεις στις μεταναστευτικές ροές για όλα τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων και για τη Μάλτα, η οποία, εξαιτίας της παρεμφερούς γεωγραφικής της κατάστασης με την Ιταλία και την Ελλάδα, είχε χειριστεί παρόμοιες καταστάσεις επείγουσας ανάγκης στο παρελθόν. Ανάλογα μέτρα μπορεί επομένως να κινητοποιηθούν στο μέλλον στην περίπτωση εκείνων των κρατών μελών που ενδέχεται να αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων από τρίτες χώρες.

2. ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Η παρούσα πρόταση υποβάλλεται στον απόηχο της κρίσης που επικρατεί στον χώρο του ασύλου στην Ιταλία και την Ελλάδα. Για να αποφευχθεί η περαιτέρω επιδείνωση της κατάστασης που επικρατεί στα θέματα του ασύλου στις δύο αυτές χώρες και να τους παρασχεθεί ουσιαστική στήριξη, η Επιτροπή αναγκάστηκε να αντιδράσει κεραυνοβόλα και να υποβάλει πάραυτα την πρότασή της με βάση το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης, με σκοπό την ταχεία έγκρισή της από το Συμβούλιο και την εφαρμογή των προσωρινών μέτρων υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας από τα κράτη μέλη.

Τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και οι βασικοί συντελεστές έχουν ήδη διατυπώσει τις ευρύτερες απόψεις τους σχετικά με το θέμα αυτό. Στις δηλώσή του της 23ης Απριλίου 2015, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο δεσμεύτηκε να εξετάσει τις δυνατότητες για τη διοργάνωση μέτρων επείγουσας μετεγκατάστασης μεταξύ όλων των κρατών μελών σε εθελοντική βάση. Στο ψήφισμά του της 28ης Απριλίου 2015, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε το Συμβούλιο να εξετάσει σοβαρά το ενδεχόμενο ενεργοποίησης του άρθρου 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

Η UNHCR⁴ κάλεσε την ΕΕ να αναλάβει τη δέσμευση ότι θα χρησιμοποιηθούν τα εργαλεία αλληλεγγύης στο επίπεδο εντός της ΕΕ για τη στήριξη ιδίως της Ελλάδας και της Ιταλίας, μεταξύ άλλων με τη μετεγκατάσταση των προσφύγων από τη Συρία που διασώζονται στη θάλασσα σε διάφορες χώρες σε ολόκληρη την Ευρώπη, με θεμέλιο ένα ακριβοδίκαιο σύστημα διανομής. Ο τομέας των ΜΚΟ έχει επίσης εκφράσει τις απόψεις του σχετικά με το ζήτημα της μετεγκατάστασης των προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας⁵.

⁴ Προτάσεις της UNHCR για την αντιμετώπιση των σημερινών και μελλοντικών αφίξεων αιτούντων άσυλο, προσφύγων και μεταναστών από θαλάσσης στην Ευρώπη, του Μαρτίου 2015, που είναι αναρτημένες στη διεύθυνση: <http://www.refworld.org/docid/55016ba14.html>.

⁵ Βλέπε, για παράδειγμα, το πρόγραμμα δέκα σημείων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες και τους Εξόριστους (ECRE) για την πρόληψη των θανάτων στη θάλασσα, της 23ης Απριλίου 2015, που είναι αναρτημένο στη διεύθυνση: www.ecre.org.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Σύνοψη της προτεινόμενης δράσης

Στόχος της πρότασης είναι η θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας, προκειμένου να τους παρασχεθεί η δυνατότητα να αντιμετωπίσουν με αποτελεσματικό τρόπο την τρέχουσα σημαντική εισροή υπηκόων τρίτων χωρών στο έδαφός τους, με αποτέλεσμα να υπόκεινται τα συστήματα ασύλου τους σε πίεση.

Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση συνεπάγονται την προσωρινή παρέκκλιση από το κριτήριο που καθορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 και από τις διαδικαστικές ενέργειες, μεταξύ άλλων και από τα χρονικά όρια που προβλέπονται στα άρθρα 21, 22 και 29 του εν λόγω κανονισμού. Οι νομικές και διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, εξακολουθούν να ισχύουν για τους αιτούντες που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση.

Σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3, τα μέτρα που μπορούν να ληφθούν υπέρ του κράτους μέλους πρέπει να είναι προσωρινά. Ταυτόχρονα, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα μέτρα που έχουν ληφθεί έχουν πραγματικό αντίκτυπο στην πράξη και προσφέρουν αυθεντική στήριξη στην Ιταλία και την Ελλάδα για να αντιμετωπίσουν την εισροή μεταναστών, η διάρκεια των μέτρων αυτών δεν πρέπει να είναι υπερβολικά σύντομη. Προτείνεται συνεπώς να εφαρμοστούν τα προσωρινά μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα πρόταση για περίοδο 24 μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης.

Τα προσωρινά μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα πρόταση αφορούν πρωτίστως και κατ' εξοχή τη μετεγκατάσταση στα άλλα κράτη μέλη των αιτούντων τη διεθνή προστασία, οι οποίοι φαίνεται εκ πρώτης όψεως να έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας από την πλευρά της Ιταλίας και της Ελλάδας.

Τα άλλα κράτη μέλη, τα οποία ορίζονται στην πρόταση ως «κράτη μέλη μετεγκατάστασης», καθίστανται υπεύθυνα για την εξέταση της αίτησης του προσώπου που πρόκειται να μετεγκατασταθεί. Η εξέταση της αίτησης διενεργείται σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στην οδηγία 2011/95/ΕΕ και την οδηγία 2005/85/ΕΚ, και, από την 20ή Ιουλίου 2015, στην οδηγία 2013/32/ΕΕ, η οποία θα αντικαταστήσει την οδηγία 2005/85/ΕΚ. Οι συνθήκες υποδοχής παρέχονται σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στην οδηγία 2003/9/ΕΚ, και, από την 20ή Ιουλίου 2015, στην οδηγία 2013/33/ΕΕ, η οποία θα αντικαταστήσει την οδηγία 2003/9/ΕΚ.

Η πρόταση θεσπίζει τον αριθμητικό στόχο για τους αιτούντες που πρόκειται να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα, ήτοι 24 000 και 16 000, αντίστοιχα, και περιλαμβάνει στα παραρτήματά της δύο κλείδες κατανομής που καθορίζουν τον αριθμό των αιτούντων που προβλέπεται να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα, αντίστοιχα, στα άλλα κράτη μέλη. Η εν λόγω κατανομή μεταξύ της Ιταλίας και της Ελλάδας γίνεται με βάση τα αντίστοιχα μερίδιά τους στον συνολικό αριθμό παράτυπων διελεύσεων των συνόρων στην Ιταλία και την Ελλάδα από πρόσωπα με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας. Κατά την κατανομή αυτή λαμβάνεται επίσης υπόψη η απότομη αύξηση του αριθμού των περιπτώσεων παράτυπης διέλευσης των συνόρων στην Ελλάδα κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Απριλίου 2015, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Προτείνεται η Ιταλία και η Ελλάδα να μην αναλάβουν οι ίδιες συμβολή ασκώντας το ρόλο των κρατών μελών μετεγκατάστασης. Το σύνολο των 40 000 αιτούντων που θα πρέπει να μετεγκατασταθεί από την Ιταλία και την Ελλάδα αντιστοιχεί σε 40 % περίπου του συνολικού αριθμού των προσώπων με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, τα οποία εισήλθαν

παράτυπα σε αυτές τις δύο χώρες το 2014. Επομένως, το μέτρο μετεγκατάστασης που προτείνεται στην παρούσα απόφαση συνιστά ακριβοδίκαιη κατανομή των επιβαρύνσεων μεταξύ Ιταλίας και Ελλάδας, αφενός, και των άλλων κρατών μελών, αφετέρου.

Το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας μετεγκατάστασης που καθορίζεται στην παρούσα απόφαση περιορίζεται διττώς.

Πρώτον, προτείνεται η παρούσα απόφαση να εφαρμόζεται μόνο σε εκείνους τους αιτούντες οι οποίοι, εκ πρώτης όψεως, έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας. Στην παρούσα πρόταση καθορίζεται ότι οι αιτούντες αυτοί ανήκουν σε εθνικότητες, για τις οποίες το μέσο ποσοστό αναγνώρισης της ΕΕ, όπως καθορίζεται από την Eurostat, υπερβαίνει ποσοστό 75 %.

Δεύτερον, προτείνεται η απόφαση αυτή να εφαρμόζεται μόνο για εκείνους τους αιτούντες για τους οποίους η Ιταλία ή η Ελλάδα θα αποτελούν κατ' αρχήν το υπεύθυνο κράτος μέλος, σύμφωνα με τα κριτήρια της αναδοχής που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 εξακολουθεί να ισχύει για τους αιτούντες που βρίσκονται στην Ιταλία και την Ελλάδα, μεταξύ αυτών και για εκείνους με ποσοστό αναγνώρισης άνω του 75 %, για τους οποίους ένα από τα αντικειμενικά κριτήρια που καθορίζονται στον κανονισμό (για παράδειγμα, η παρουσία μελών της οικογένειας σε κάποιο άλλο κράτος μέλος) υποδηλώνει ότι ένα άλλο κράτος μέλος τυγχάνει υπεύθυνο. Συνεπώς, οι αιτούντες αυτοί θα μεταφέρονται στα άλλα κράτη μέλη κατ' εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 και όχι στο πλαίσιο των προσωρινών μέτρων που προβλέπονται στην παρούσα πρόταση. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 θα εξακολουθήσει παράλληλα να εφαρμόζεται τόσο για εκείνα τα πρόσωπα που δεν έχουν μετεγκατασταθεί δυνάμει του παρόντος καθεστώτος και τα οποία ενδέχεται να σταλούν πίσω στην Ιταλία από τα άλλα κράτη μέλη. Όσον αφορά το τελευταίο αυτό σημείο, οι συνθήκες είναι διαφορετικές για την Ελλάδα, όπου, σύμφωνα με την κατάσταση που επικρατεί σήμερα, τα κράτη μέλη έχουν αναστείλει τις μεταφορές βάσει του καθεστώτος του Δουβλίνου, κατ' εφαρμογή της απόφασης του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην υπόθεση M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας, η οποία ακολουθήθηκε από την απόφαση η οποία εκδόθηκε από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση N.S. κατά Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία επιβεβαίωσε την ύπαρξη συστημικών αδυναμιών στη διαδικασία ασύλου και στις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα.

Στην πρόταση καθορίζεται η απλή διαδικασία μετεγκατάστασης, για να διασφαλίζεται η ταχεία μεταφορά των ενδιαφερόμενων προσώπων στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης. Κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα εθνικό σημείο επαφής για τους σκοπούς της εφαρμογής της παρούσας απόφασης και το ανακοινώνει στα άλλα κράτη μέλη και στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (ΕΥΥΑ). Η Ιταλία και η Ελλάδα, με τη συνδρομή της ΕΥΥΑ, και, κατά περίπτωση, των αξιωματούχων συνδέσμων των κρατών μελών, εντοπίζουν σε τακτά χρονικά διαστήματα τους αιτούντες οι οποίοι θα μπορούσαν να μετεγκατασταθούν. Κατά τις ενέργειες αυτές πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στους ευάλωτους αιτούντες. Η Ιταλία και η Ελλάδα κοινοποιούν στη συνέχεια στα σημεία επαφής των υπόλοιπων κρατών μελών και στην ΕΥΥΑ τον ακριβή αριθμό των αιτούντων που θα μπορούσαν να μετεγκατασταθούν. Τα άλλα κράτη μέλη αναφέρουν τον αριθμό των αιτούντων που μπορούν να μεταφερθούν αμέσως στο έδαφός τους και παρέχουν κάθε άλλη σχετική πληροφορία, όπως για την υποδοχή των οικογενειών ή των ευάλωτων αιτούντων. Η επίσημη απόφαση για να μετεγκατασταθεί ο αιτών πρέπει στη συνέχεια να ληφθεί από την Ιταλία ή την Ελλάδα και να κοινοποιηθεί στον αιτούντα. Η πρόταση ορίζει ότι οι αιτούντες, των οποίων τα δακτυλικά αποτυπώματα πρέπει να ληφθούν σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013, δεν επιτρέπεται να μετεγκατασταθούν εκτός αν έχουν ληφθεί τα δακτυλικά τους αποτυπώματα. Η πρόταση διευκρινίζει επίσης ότι τα

κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να αρνηθούν τη μετεγκατάσταση του αιτούντα για τον οποίο ενδέχεται να υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες σε θέματα εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης. Η πρόταση προβλέπει ότι όλα τα διαδικαστικά βήματα πρέπει να διεκπεραιωθούν το συντομότερο δυνατό και ότι, εν πάση περιπτώσει, η μεταφορά του αιτούντος πρέπει να πραγματοποιηθεί το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την ταυτοποίηση του ως αιτούντος που πρόκειται να μετεγκατασταθεί. Τέλος, η πρόταση ορίζει επίσης ότι, για τους σκοπούς της διαδικασίας μετεγκατάστασης, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να αποστείλουν στην Ιταλία και την Ελλάδα αξιωματούχους με την ιδιότητα των συνδέσμων.

Όπως είναι σαφές, η απόλυτη δέσμευση και η αυθεντική συνεργασία των κρατών μελών, στο πλαίσιο της συντονισμένης υποστήριξης που θα παρέχεται από την ΕΥΥΑ, έχει ζωτική σημασία για την κατοχύρωση της αποτελεσματικής εφαρμογής των προσωρινών μέτρων που σχεδιάζεται να ληφθούν.

Εκτός από τη μετεγκατάσταση, η πρόταση καθορίζει άλλα μέτρα στήριξης που πρέπει να παρέχονται στην Ιταλία και την Ελλάδα επί τόπου. Στην πρόταση προβλέπεται ιδίως η αύξηση της υποστήριξης που παρέχεται από τα άλλα κράτη μέλη στην Ιταλία και την Ελλάδα υπό τον συντονισμό της ΕΥΥΑ και άλλων συναφών οργανισμών. Ο στόχος είναι να υποβοηθηθούν η Ιταλία και Ελλάδα, ιδίως κατά τον έλεγχο και στα αρχικά στάδια της επεξεργασίας των αιτήσεων, καθώς και κατά την εφαρμογή της διαδικασίας μετεγκατάστασης που καθορίζεται στην παρούσα πρόταση (ιδίως με την παροχή πληροφοριών και εξειδικευμένης βοήθειας στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και τις πρακτικές διευθετήσεις για την εκτέλεση των μεταφορών).

Η πρόταση προβλέπει επίσης την υποχρέωση για την Ιταλία και την Ελλάδα να υποβάλουν στην Επιτροπή χάρτη πορείας που θα περιλαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα στους τομείς του ασύλου, της πρώτης υποδοχής και του επαναπατρισμού, ενισχύοντας τις ικανότητες, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων τους στους τομείς αυτούς, καθώς και μέτρα για να εξασφαλισθεί η ορθή εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Στην πρόταση προβλέπεται η δυνατότητα για την Επιτροπή να αναστείλει, υπό ορισμένους όρους, την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

Η πρόταση περιλαμβάνει ειδικές εγγυήσεις και υποχρεώσεις για τους αιτούντες που υπόκεινται σε μετεγκατάσταση σε άλλο κράτος μέλος. Στην πρόταση προσδιορίζεται το δικαίωμα να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης, το δικαίωμα να τους κοινοποιείται η απόφαση μετεγκατάστασης στην οποία πρέπει να προσδιορίζεται το ακριβές κράτος της μετεγκατάστασης και το δικαίωμα της μετεγκατάστασης με τα μέλη της οικογένειας στο ίδιο κράτος μέλος μετεγκατάστασης. Στην πρόταση υπενθυμίζεται επίσης η υποχρέωση να δίνεται πρωταρχική σημασία στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης. Αυτό συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, την υποχρέωση για την Ιταλία και την Ελλάδα να μνημονεύουν στα άλλα κράτη μέλη, όταν ο αιτών που πρέπει να μεταφερθεί είναι ασυνόδευτος ανήλικος και, από κοινού με το κράτος μέλος το οποίο έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη μετεγκατάσταση του συγκεκριμένου ανήλικου, να διασφαλίζουν ότι, προτού πραγματοποιηθεί η μετεγκατάσταση, διενεργείται αξιολόγηση σχετικά με το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού, σύμφωνα με το Γενικό Σχόλιο αριθ. 14 (2013) της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού να αποτελεί πρωταρχικό μέλημα⁶. Η πρόταση υπενθυμίζει επίσης τις συνέπειες των δευτερογενών μετακινήσεων των αιτούντων ή των δικαιούχων της διεθνούς προστασίας που αποτελούσαν μέρος του προγράμματος μετεγκατάστασης με βάση την επί του παρόντος ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ, δηλαδή στις περιπτώσεις που αυτοί εισέρχονται χωρίς άδεια στο

⁶

http://www2.ohchr.org/English/bodies/crc/docs/GC/CRC_C_GC_14_ENG.pdf.

έδαφος άλλου κράτους μέλους, διαφορετικού από το υπεύθυνο (εν προκειμένω, στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης).

Η πρόταση υπενθυμίζει τη δυνατότητα, η οποία απορρέει από το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης, το Συμβούλιο, βάσει προτάσεως της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, να εγκρίνει προσωρινά μέτρα προς όφελος άλλου κράτους μέλους πλην της Ιταλίας ή της Ελλάδας, το οποίο θα βρεθεί αντιμέτωπο με παρόμοια επείγουσα κατάσταση λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών. Η πρόταση προβλέπει επιπλέον ότι τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, την αναστολή των υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση.

Η πρόταση ορίζει ότι τα μέτρα μετεγκατάστασης που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα επωφεληθούν από χρηματοδοτική στήριξη στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 516/2014. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη της μετεγκατάστασης εισπράττουν κατ' αποκοπή ποσό 6 000 ευρώ για κάθε αιτούντα διεθνή προστασία ο οποίος μετεγκαθίσταται από την Ιταλία και την Ελλάδα, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση. Η χρηματοδοτική αυτή στήριξη θα υλοποιηθεί με την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014.

Η πρόταση απαιτεί από την Ιταλία και την Ελλάδα να υποβάλλουν κάθε τρίμηνο εκθέσεις προς το Συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, μεταξύ άλλων και σχετικά με τους χάρτες πορείας.

Τέλος, η πρόταση ορίζει ότι η παρούσα απόφαση εφαρμόζεται σε πρόσωπα που φθάνουν στο έδαφος της Ιταλίας και της Ελλάδας από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της απόφασης. Η απόφαση θα εφαρμοστεί επίσης στους αιτούντες που έχουν φθάσει στο έδαφος των εν λόγω κρατών μελών από τις 15 Απριλίου 2015, την ημερομηνία γύρω από την οποία συνέβησαν τα τραγικά γεγονότα τα οποία εξώθησαν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο να αποφασίσει να ενισχύσει την εσωτερική αλληλεγγύη και ευθύνη και να αναλάβει ιδίως τη δέσμευση να αυξηθεί η βοήθεια έκτακτης ανάγκης η οποία παρέχεται στα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής.

3.2. Νομική βάση

Η νομική βάση για την προτεινόμενη απόφαση του Συμβουλίου είναι το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου αριθ. 21 που προσαρτάται στη ΣΛΕΕ για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία δεν συμμετέχουν στη θέσπιση από το Συμβούλιο προτεινόμενων μέτρων βάσει του τρίτου μέρους τίτλος V της ΣΛΕΕ. Το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία μπορούν να γνωστοποιήσουν στο Συμβούλιο, εντός τριών μηνών από την υποβολή πρότασης ή πρωτοβουλίας, ή ανά πάσα στιγμή μετά την έκδοσή της, ότι επιθυμούν να συμμετάσχουν στη θέσπιση και εφαρμογή οποιωνδήποτε τέτοιων προτεινόμενων μέτρων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη ΣΛΕΕ, η Δανία δεν συμμετέχει στη θέσπιση από το Συμβούλιο των προτεινόμενων μέτρων βάσει του τρίτου μέρους τίτλος V του της ΣΛΕΕ. Η Δανία μπορεί, οποτεδήποτε, σύμφωνα με τους συνταγματικούς της κανόνες, να γνωστοποιήσει στα άλλα κράτη μέλη ότι επιθυμεί να εφαρμόσει πλήρως όλα τα σχετικά μέτρα τα οποία θεσπίζονται βάσει του τίτλου V της ΣΛΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα έχει συνάψει συμφωνίες με την Ισλανδία, τη Νορβηγία, την Ελβετία και το Λιχτενστάιν συνδεδεώντας τις με το «κεκτημένο του Δουβλίνου/Eurodac» (κανονισμός 343/2003, ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 604/2013 και τον κανονισμό 2725/2000, ο οποίος θα αντικατασταθεί από τον κανονισμό 603/2014). Η παρούσα πρόταση δεν συνιστά ανάπτυξη του «κεκτημένου του Δουβλίνου/Eurodac» και δεν υφίσταται κατά συνέπεια ουδεμία υποχρέωση εκ μέρους των συνδεδεμένων κρατών να κοινοποιήσουν στην Επιτροπή την αποδοχή της παρούσας απόφασης από την πλευρά τους, μόλις εγκριθεί από το Συμβούλιο. Τα συνδεδεμένα κράτη μπορούν παρά ταύτα να αποφασίσουν να συμμετέχουν οικειοθελώς στα προσωρινά μέτρα που θεσπίζονται με την παρούσα απόφαση.

3.3. Αρχή της επικουρικότητας

Ο τίτλος V της ΣΛΕΕ για τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης αναθέτει ορισμένες αρμοδιότητες σχετικά με τα θέματα αυτά στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι αρμοδιότητες αυτές πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ήτοι εάν και στον βαθμό που οι στόχοι της προτεινόμενης δράσης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν, συνεπώς, λόγω της κλίμακας ή των αποτελεσμάτων της προτεινόμενης δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η επείγουσα κατάσταση που προκλήθηκε από την ξαφνική εισροή υπηκόων τρίτων χωρών στην Ιταλία και την Ελλάδα, όπως περιγράφεται προηγουμένως, εκθέτει τα συστήματα ασύλου τους και τους πόρους σε σημαντική πίεση. Συνεπεία των εξελίξεων αυτών άλλα κράτη μέλη ενδέχεται να επηρεαστούν από τις δευτερογενείς μετακινήσεις των προσώπων αυτών από την Ιταλία και την Ελλάδα προς αυτά τα άλλα κράτη. Είναι σαφές ότι οι ενέργειες των μεμονωμένων κρατών μελών δεν είναι σε θέση να δώσουν ικανοποιητική απάντηση στα κοινά ζέοντα προβλήματα που όλα τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν στον χώρο αυτό. Είναι επομένως αναγκαία η ανάληψη δράσης της ΕΕ στον τομέα αυτό.

3.4. Αρχή της αναλογικότητας

Τα διάφορα οικονομικά και επιχειρησιακά μέτρα που έχουν υιοθετηθεί μέχρι στιγμής από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΥΥΑ προς υποστήριξη των συστημάτων ασύλου της Ιταλίας και της Ελλάδας δεν έχουν αποδειχθεί επαρκή για την αντιμετώπιση της σοβούσας κατάστασης κρίσης στα δύο αυτά κράτη μέλη. Λαμβάνοντας υπόψη τον έκτακτο χαρακτήρα και τη σοβαρότητα της κατάστασης που δημιούργησε το κύμα της εισροής που περιγράφεται ανωτέρω, η επιλογή για την ανάληψη περαιτέρω δράσης από την ΕΕ στο θέμα αυτό δεν υπερβαίνει το μέτρο που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του στόχου της αποτελεσματικής αντιμετώπισης της κατάστασης. Σύμφωνα με την πρόταση, σχεδιάζεται ειδικότερα η μετεγκατάσταση, μέσα σε περίοδο δύο ετών, των 24 000 και των 16 000 αιτούντων οι οποίοι βρίσκονται σε σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας από την πλευρά της Ιταλίας και της Ελλάδας, αντίστοιχα, στο έδαφος των άλλων κρατών μελών. Με βάση τα στατιστικά στοιχεία για το 2014 και για το πρώτο τετράμηνο του 2015, ο αριθμός των προσώπων τα οποία πρέπει να μετεγκατασταθούν αντιπροσωπεύει 12 %, όσον αφορά την Ιταλία, και 19 %, όσον αφορά την Ελλάδα, επί του συνολικού αριθμού των περιστατικών παράτυπης διέλευσης των συνόρων στην Ιταλία και την Ελλάδα, αντίστοιχα.

Οι υπόλοιποι υπήκοοι τρίτων χωρών που έχουν ή που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας θα βρεθούν έξω από το πεδίο του προγράμματος μετεγκατάστασης και θα παραμείνουν υπό την ευθύνη της Ιταλίας και της Ελλάδας ή του κράτους το οποίο έχει οριστεί ως το κράτος μέλος που είναι υπεύθυνο σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013. Την ίδια στιγμή, η στήριξη που παρέχεται από τα κράτη μέλη της μετεγκατάστασης στην Ιταλία και στην Ελλάδα συνδέεται με τον όρο της υποβολής έκθεσης από την Ιταλία και την Ελλάδα, αντίστοιχα, και της παρακολούθησης από την πλευρά της

Επιτροπής αναφορικά με την τήρηση των εν λόγω χαρτών πορείας στους οποίους θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται τα συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι, μετά το πέρας της περιόδου εφαρμογής της διαδικασίας μετεγκατάστασης που προβλέπεται στην παρούσα πρόταση, τα συστήματα ασύλου και μετανάστευσής τους θα είναι καλύτερα εξοπλισμένα ώστε να αντιμετωπίσουν καταστάσεις ιδιαίτερα έντονης πίεσης.

3.5. Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα

Η καθιέρωση των προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας έχει ως αποτέλεσμα τη διαφύλαξη των θεμελιωδών δικαιωμάτων των αιτούντων οι οποίοι έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ («ο Χάρτης»).

Με τη διασφάλιση της ταχείας πρόσβασης των ενδιαφερομένων σε κατάλληλες διαδικασίες για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας, η παρούσα απόφαση επιδιώκει ειδικότερα την προστασία του δικαιώματος ασύλου και την κατοχύρωση της προστασίας έναντι της επαναπροώθησης, όπως προβλέπεται στα άρθρα 18 και 19 του Χάρτη. Επιπλέον, μεριμνώντας για τη μεταφορά των ενδιαφερόμενων προσώπων σε ένα κράτος μέλος που είναι σε θέση να τους προσφέρει κατάλληλες συνθήκες υποδοχής και προοπτικές ένταξης, η παρούσα απόφαση θέτει ως στόχο να διασφαλιστεί ο πλήρης σεβασμός του δικαιώματος στην αξιοπρέπεια και η προστασία από τα βασανιστήρια και την απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως προβλέπεται στα άρθρα 1 και 4 του Χάρτη. Η παρούσα απόφαση αποσκοπεί επίσης στην προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού, σύμφωνα με το άρθρο 24 του Χάρτη και του δικαιώματος οικογενειακής ενότητας, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Χάρτη.

3.6. Δημοσιονομικές επιπτώσεις

Η παρούσα πρόταση συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες συνολικού ύψους 240 000 000 ευρώ για τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη θέσπιση προσωρινών μέτρων στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «η Συνθήκη»), και ιδίως το άρθρο 78 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εφόσον ένα ή περισσότερα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν επείγουσα κατάσταση, λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών, το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, προσωρινά μέτρα υπέρ του εν λόγω κράτους μέλους ή των εν λόγω κρατών μελών.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 80 της Συνθήκης, οι πολιτικές της Ένωσης στον τομέα των συνοριακών ελέγχων, του ασύλου και της μετανάστευσης και η εφαρμογή τους πρέπει να διέπονται από τις αρχές της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών μεταξύ των κρατών μελών, ενώ οι πράξεις της Ένωσης που θεσπίζονται στον τομέα αυτό πρέπει να περιέχουν κατάλληλα μέτρα για την εφαρμογή της εν λόγω αρχής.
- (3) Η πρόσφατη κατάσταση κρίσης στη Μεσόγειο εξώθησε τα θεσμικά όργανα της Ένωσης να αναγνωρίσουν αμέσως τις έκτακτες μεταναστευτικές ροές σε αυτή την περιοχή και να απευθύνουν έκκληση να ληφθούν συγκεκριμένα μέτρα αλληλεγγύης για τα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή. Στην κοινή συνεδρίαση των Υπουργών Εξωτερικών και Εσωτερικών που πραγματοποιήθηκε στις 20 Απριλίου 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε ειδικότερα σχέδιο δέκα σημείων όσον αφορά τις άμεσες δράσεις που επιβάλλεται να ληφθούν για την αντιμετώπιση της εν λόγω κρίσης, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται η δέσμευση εξέτασης των επιλογών που αφορούν τον μηχανισμό επείγουσας μετεγκατάστασης.
- (4) Στα συμπεράσματά του της 23ης Απριλίου 2015, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, να ενισχύσει την εσωτερική αλληλεγγύη και ευθύνη και δεσμεύτηκε ιδίως να αυξήσει τη βοήθεια έκτακτης ανάγκης προς τα κράτη μέλη της πρώτης γραμμής και να εξετάσει τις επιλογές για τη διοργάνωση της οικειοθελούς επείγουσας μετεγκατάστασης, καθώς και να προβεί σε ανάπτυξη ομάδων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EYYA) στα κράτη μέλη που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή για την κοινή επεξεργασία των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, μεταξύ άλλων, σε θέματα καταχώρισης και λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων.

- (5) Στο ψήφισμά του της 28ης Απριλίου 2015, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπενθύμισε εκ νέου την ανάγκη η Ένωση να στηρίξει την αντίδρασή της στις πρόσφατες τραγωδίες στη Μεσόγειο στην αλληλεγγύη και τη δίκαιη κατανομή των ευθυνών και να εντείνει τις προσπάθειές της στον τομέα αυτό έναντι των κρατών μελών που υποδέχονται τον υψηλότερο αριθμό προσφύγων και αιτούντων διεθνή προστασία είτε σε απόλυτους αριθμούς, είτε αναλογικά.
- (6) Διάφορα κράτη μέλη βρέθηκαν αντιμέτωπα με σημαντική αύξηση του συνολικού αριθμού μεταναστών, μεταξύ άλλων και των αιτούντων διεθνή προστασία, που έφθασαν στο έδαφός τους το 2014, ενώ ορισμένοι έχουν εξακολουθήσει να φθάνουν μέσα στους πρώτους μήνες του 2015. Έκτακτη χρηματοδοτική συνδρομή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και επιχειρησιακή υποστήριξη από την ΕΥΥΑ δόθηκε σε διάφορα κράτη μέλη, για να βοηθηθούν να ανταπεξέλθουν στην αύξηση αυτή.
- (7) Μεταξύ των κρατών μελών που γνώρισαν καταστάσεις ιδιαίτερης πίεσης και υπό το φως των πρόσφατων τραγικών γεγονότων στη Μεσόγειο, η Ιταλία και η Ελλάδα απέκτησαν ιδίως την εμπειρία της άνευ προηγουμένου εισροής κυμάτων μεταναστών, στους οποίους ανήκουν και οι αιτούντες διεθνή προστασία οι οποίοι έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, που φθάνουν στα εδάφη τους, ασκώντας τεράστια πίεση στα συστήματα μετανάστευσης και ασύλου τους.
- (8) Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα (Frontex), οι διαδρομές της Κεντρικής και της Ανατολικής Μεσογείου αποτέλεσαν τις κύριες περιοχές παράτυπης διέλευσης των συνόρων στην Ένωση το 2014. Πάνω από 170 000 μετανάστες έφτασαν παράτυπα το 2014 μόνο στην Ιταλία, αντιπροσωπεύοντας αύξηση της τάξης του 277 % σε σύγκριση με το 2013. Σταθερή ήταν επίσης η αύξηση που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα, με περισσότερους από 50 000 παράτυπους μετανάστες να φθάνουν στη χώρα, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 153 % σε σύγκριση με το 2013. Τα στατιστικά στοιχεία για τους πρώτους μήνες του 2015 επιβεβαιώνουν αυτή τη σαφή τάση για την Ιταλία. Η Ελλάδα βρέθηκε εξάλλου αντιμέτωπη με απότομη αύξηση του αριθμού παράτυπων διελεύσεων των συνόρων μέσα στους πρώτους μήνες του 2015, που αντιστοιχεί σε περισσότερο από το 50 % του συνολικού αριθμού των παράτυπων διελεύσεων των συνόρων κατά το 2014 (περίπου 28 000 κατά το πρώτο τετράμηνο του 2015 σε σύγκριση με συνολικό αριθμό σχεδόν 55 000 το 2014). Σημαντικό ποσοστό από το συνολικό αριθμό των παράτυπων μεταναστών που εντοπίστηκαν στις δύο αυτές περιοχές αποτελούν οι μετανάστες εθνικοτήτων που, με βάση τα στοιχεία της Eurostat, επιτυγχάνουν υψηλά ποσοστά αναγνώρισης σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (το 2014 οι Σύριοι και οι Ερυθραίοι, για τους οποίους το ποσοστό αναγνώρισης στην Ένωση υπερβαίνει το 75 %, αντιπροσώπευαν πάνω από 40 % των παράτυπων μεταναστών στην Ιταλία και πάνω από 50 % στην Ελλάδα). Σύμφωνα με τη Eurostat, 30 505 Σύριοι διαπιστώθηκε ότι βρίσκονται παράτυπα στην Ελλάδα το 2014, σε σύγκριση με 8 220 το 2013.
- (9) Σύμφωνα με τη Eurostat, 64 625 άτομα υπέβαλαν αίτηση διεθνούς προστασίας στην Ιταλία το 2014, σε σύγκριση με 26 920 το 2013 (ήτοι αύξηση κατά 143 %). Μικρότερη ήταν η αύξηση του αριθμού των αιτήσεων που παρατηρήθηκε στην Ελλάδα με 9 430 αιτούντες (ήτοι αύξηση κατά 15 %).
- (10) Σύμφωνα με τα στοιχεία του Frontex, μια άλλη σημαντική μεταναστευτική διαδρομή στην Ένωση το 2014 ήταν η διαδρομή των Δυτικών Βαλκανίων με 43 357 περιπτώσεις παράτυπης διέλευσης των συνόρων. Ωστόσο, η πλειοψηφία των μεταναστών που χρησιμοποιούν τη βαλκανική διαδρομή δεν έχουν, εκ πρώτης όψεως,

ανάγκη διεθνούς προστασίας, με το 51 % των αφίξεων να αποτελείται μόνο από Κοσοβάρους.

- (11) Πολλές είναι οι δράσεις που έχουν αναληφθεί μέχρι στιγμής προς υποστήριξη της Ιταλίας και της Ελλάδας στο πλαίσιο της πολιτικής μετανάστευσης και ασύλου, μεταξύ άλλων με την παροχή σε αυτές ουσιαστικής επείγουσας βοήθειας και επιχειρησιακής υποστήριξης από την ΕΥΥΑ. Η Ιταλία και η Ελλάδα αποτέλεσαν τον δεύτερο και τρίτο μεγαλύτερο δικαιούχο χρηματοδοτήσεων που εκταμιεύθηκαν κατά την περίοδο 2007-2013 στο πλαίσιο του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και διαχείριση των μεταναστευτικών ροών» (SOLID) και έλαβαν επιπροσθέτως ουσιαστική χρηματοδότηση για επείγουσες ανάγκες. Η Ιταλία και η Ελλάδα θα εξακολουθήσουν να αποτελούν τους κύριους δικαιούχους του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) κατά την περίοδο 2014-2020.
- (12) Λόγω της συνεχιζόμενης αστάθειας και των συγκρούσεων στην άμεση γειτονία της Ιταλίας και της Ελλάδας, είναι πολύ πιθανό ότι θα συνεχίσει να ασκείται σημαντική και αυξανόμενη πίεση στα συστήματα μετανάστευσης και ασύλου τους, με σημαντικό μέρος των μεταναστών να έχει ενδεχομένως ανάγκη διεθνούς προστασίας. Αυτό στοιχειοθετεί την επιτακτική ανάγκη να επιδειχθεί αλληλεγγύη έναντι της Ιταλίας και της Ελλάδας και να συμπληρωθούν οι δράσεις που έχουν αναληφθεί μέχρι στιγμής, ώστε να τους παρασχεθεί στήριξη με προσωρινά μέτρα στον τομέα της διεθνούς προστασίας.
- (13) Η Ιταλία και η Ελλάδα θα πρέπει ταυτόχρονα να διαμορφώσουν τις δομικές λύσεις που θα οδηγήσουν στην αντιμετώπιση των ελλείψεων στον τρόπο λειτουργίας των συστημάτων ασύλου και μετανάστευσής τους. Τα μέτρα που καθορίζονται στην παρούσα απόφαση θα πρέπει επομένως να συμβαδίζουν με τη θέσπιση από την Ιταλία και την Ελλάδα του συμπαγούς και στρατηγικού πλαισίου για την αντιμετώπιση των καταστάσεων κρίσης και την εντατικοποίηση της συνεχιζόμενης διαδικασίας μεταρρύθμισης σε αυτούς τους τομείς. Στο σημείο αυτό, η Ιταλία και η Ελλάδα θα πρέπει η καθεμία να υποβάλουν, μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, χάρτη πορείας στην Επιτροπή, ο οποίος θα πρέπει να περιλαμβάνει επαρκή μέτρα στον τομέα του ασύλου, της πρώτης υποδοχής και του επαναπατρισμού, ενισχύοντας την ικανότητα, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων τους σε αυτούς τους τομείς, καθώς και μέτρα για τη διασφάλιση της κατάλληλης εφαρμογής της παρούσας απόφασης, με σκοπό να τους δοθεί η δυνατότητα να ανταπεξέλθουν καλύτερα, μετά την παρέλευση ισχύος της παρούσας απόφασης, στην πιθανή αυξημένη εισροή μεταναστών στα εδάφη τους.
- (14) Στην Επιτροπή πρέπει να ανατεθεί η εξουσία να αναστείλει, κατά περίπτωση, την εφαρμογή της παρούσας απόφασης για περιορισμένο χρονικό διάστημα, εφόσον η Ιταλία ή η Ελλάδα δεν σέβονται τις δεσμεύσεις τους στο θέμα αυτό.
- (15) Εάν ένα άλλο κράτος μέλος, πλην της Ιταλίας ή της Ελλάδας, αντιμετωπίζει παρόμοια επείγουσα κατάσταση λόγω αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών, το Συμβούλιο, μπορεί να εκδίδει, μετά από πρόταση της Επιτροπής, και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, προσωρινά μέτρα υπέρ του εν λόγω κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, την αναστολή των υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση.
- (16) Σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης, τα μέτρα που σχεδιάζεται να ληφθούν υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Η περίοδος των 24 μηνών είναι λογική προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι τα μέτρα που

προβλέπονται στην παρούσα απόφαση θα έχουν πραγματικό αντίκτυπο στο θέμα της στήριξης της Ιταλίας και της Ελλάδας για να αντιμετωπίσουν τα σημαντικά μεταναστευτικά κύματα εισροής στο έδαφός τους.

- (17) Τα μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση συνεπάγονται την προσωρινή παρέκκλιση από το κριτήριο που ορίζεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷ και από τις διαδικαστικές ενέργειες, συμπεριλαμβανομένων των χρονικών ορίων, που καθορίζονται στα άρθρα 21, 22 και 29 του εν λόγω κανονισμού.
- (18) Έπρεπε να γίνει η επιλογή ποια θα είναι τα εφαρμοστέα κριτήρια κατά την έκδοση της απόφασης ποιοι και πόσοι αιτούντες θα μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα. Προβλέπεται ένα σαφές και πρακτικά εφαρμόσιμο σύστημα με βάση το κατώτατο όριο του μέσου ποσοστού των αποφάσεων για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας στις πρωτοβάθμιες διαδικασίες στο επίπεδο της Ένωσης, όπως ορίζονται από την Eurostat, επί του συνολικού αριθμού των αποφάσεων επί των αιτήσεων παροχής ασύλου για λόγους διεθνούς προστασίας που εκδίδονται στο επίπεδο της Ένωσης σε πρώτο βαθμό, με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία. Το εν λόγω κατώτατο όριο πρέπει αφενός να εξασφαλίζει, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ότι όλοι οι αιτούντες, οι οποίοι είναι πιθανότερο να έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας, θα είναι σε θέση να απολαμβάνουν πλήρως και ταχέως τα δικαιώματα προστασίας τους στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης. Από την άλλη πλευρά θα αποτρέπει, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, τους αιτούντες που ενδέχεται να λάβουν αρνητική απόφαση στο θέμα της αίτησής τους, από τη μετεγκατάστασή τους σε κάποιο άλλο κράτος μέλος με αποτέλεσμα, επομένως, την αδικαιολόγητη παράταση της παραμονής τους στην Ένωση. Με βάση τα στοιχεία της Eurostat για τις πρωτοβάθμιες αποφάσεις που εκδόθηκαν το 2014, στην παρούσα απόφαση οφείλει να χρησιμοποιηθεί κατώτατο όριο ύψους 75 %, το οποίο αντιστοιχεί για το εν λόγω έτος στις αποφάσεις που εκδόθηκαν όσον αφορά τις αιτήσεις για τους Σύριους και τους Ερυθραίους.
- (19) Τα προσωρινά μέτρα έχουν ως στόχο να απαλλάξουν την Ιταλία και την Ελλάδα από σημαντικές πιέσεις στον χώρο του ασύλου ιδίως με τη μετεγκατάσταση σημαντικού αριθμού αιτούντων που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, οι οποίοι έφθασαν στο έδαφος της Ιταλίας και της Ελλάδας μετά την ημερομηνία κατά την οποία έχει αρχίσει να εφαρμόζεται η παρούσα απόφαση. Με βάση τον συνολικό αριθμό των υπηκόων τρίτων χωρών που έχουν εισέλθει παράτυπα στην Ιταλία και την Ελλάδα το 2014 και τον αριθμό των προσώπων που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, συνολικά 40 000 αιτούντες που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας θα πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί σε περίπου 40 % του συνολικού αριθμού υπηκόων τρίτων χωρών με σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας, οι οποίοι έχουν εισέλθει παράτυπα στην Ιταλία και την Ελλάδα το 2014. Επομένως, το μέτρο μετεγκατάστασης που προτείνεται στην παρούσα απόφαση συνιστά δίκαιη κατανομή των βαρών μεταξύ Ιταλίας και Ελλάδας, αφενός, και των άλλων κρατών μελών, αφετέρου. Με βάση τα ίδια συνολικά διαθέσιμα στοιχεία για το 2014 και κατά το πρώτο τετράμηνο του 2015 στην Ιταλία σε σύγκριση με την Ελλάδα, το 60 % αυτών των αιτούντων θα πρέπει να μετεγκατασταθεί από την Ιταλία και το 40 % από την Ελλάδα.

⁷

Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31).

- (20) Σύμφωνα με το παράρτημα της ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με το Ευρωπαϊκό πρόγραμμα δράσης για τη μετανάστευση⁸, η προτεινόμενη κλείδα κατανομής θα πρέπει να βασίζεται α) στο μέγεθος του πληθυσμού (συντελεστής στάθμισης 40 %), β) στο συνολικό ΑΕΠ (συντελεστής στάθμισης 40 %), γ) στον μέσο αριθμό των αυθόρμητων αιτήσεων ασύλου και τον αριθμό των επανεγκατεστημένων προσφύγων ανά 1 εκατομμύριο κατοίκους για την περίοδο 2010-2014 (συντελεστής στάθμισης 10 %) και δ) στο ποσοστό ανεργίας (συντελεστής στάθμισης 10 %). Οι κλείδες κατανομής που ορίζονται στο παράρτημα Ι και στο παράρτημα ΙΙ της παρούσας απόφασης λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι τα κράτη μέλη από τα οποία πραγματοποιείται η μετεγκατάσταση δεν θα πρέπει να συμβάλλουν τα ίδια ως κράτος μέλος μετεγκατάστασης.
- (21) Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) που συστάθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹ παρέχει υποστήριξη σε ενέργειες κατανομής των βαρών που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των κρατών μελών και είναι ανοικτό σε νέες εξελίξεις πολιτικής στον τομέα αυτό. Το άρθρο 7 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014 προβλέπει τη δυνατότητα για τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν δράσεις που σχετίζονται με τη μεταφορά των αιτούντων διεθνή προστασία στο πλαίσιο των εθνικών τους προγραμμάτων, ενώ το άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014 προβλέπει τη δυνατότητα κατ' αποκοπή ποσού 6 000 ευρώ για τη μεταφορά των δικαιούχων διεθνούς προστασίας από άλλο κράτος μέλος.
- (22) Με στόχο την εφαρμογή της αρχής της αλληλεγγύης και της δίκαιης κατανομής ευθυνών και λαμβάνοντας υπόψη ότι η παρούσα απόφαση συνιστά περαιτέρω ανάπτυξη της πολιτικής στον τομέα αυτό, είναι σκόπιμο να διασφαλίζεται ότι τα κράτη μέλη που μεταφέρουν αιτούντες οι οποίοι έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας από την Ιταλία ή την Ελλάδα, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, λαμβάνουν εφάπαξ ποσό για κάθε μετεγκατάσταση προσώπου το οποίο είναι ταυτόσημο με το κατ' αποκοπή ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014 και υλοποιείται εφαρμόζοντας τις ίδιες διαδικασίες. Αυτό συνεπάγεται περιορισμένη, προσωρινή παρέκκλιση από το άρθρο 18 του κανονισμού 516/2014, δεδομένου ότι το κατ' αποκοπή ποσό θα πρέπει να καταβάλλεται για μετεγκατάσταση αιτούντων και όχι στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Αυτή η προσωρινή επέκταση του πεδίου εφαρμογής των εν δυνάμει δικαιούχων του κατ' αποκοπή ποσού φαίνεται όντως να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του συστήματος έκτακτης ανάγκης που έχει συσταθεί με την παρούσα απόφαση.
- (23) Είναι αναγκαίο να εξασφαλισθεί η θέσπιση ταχύρρυθμης διαδικασίας μετεγκατάστασης και να συνοδευθεί η εφαρμογή των προσωρινών μέτρων από τη στενή διοικητική συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και από την επιχειρησιακή υποστήριξη που παρέχεται από την ΕΥΥΑ.
- (24) Η εθνική ασφάλεια και η δημόσια τάξη πρέπει να λαμβάνονται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας μετεγκατάστασης, έως ότου εκτελεσθεί η μεταφορά του αιτούντος.

⁸ COM (2015) 240 final.

⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 516/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη δημιουργία του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, την τροποποίηση της απόφασης 2008/381/ΕΚ του Συμβουλίου και την κατάργηση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου αριθ. 573/2007/ΕΚ και αριθ. 575/2007/ΕΚ και της απόφασης 2007/435/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 150 της 20.5.2014, σ. 168).

- (25) Όταν αποφασίζεται ποιοι αιτούντες που έχουν σαφή ανάγκη διεθνούς προστασίας θα πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα, πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στους ευάλωτους αιτούντες κατά την έννοια του άρθρου 22 της οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰. Από την άποψη αυτή, πρωταρχικό μέλημα πρέπει να αποτελούν οι ειδικές ανάγκες των αιτούντων, στις οποίες συγκαταλέγεται μεταξύ άλλων και η υγεία. Στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού πρέπει πάντα να δίνεται πρωταρχική σημασία.
- (26) Επιπλέον, προκειμένου να αποφασισθεί ποιο συγκεκριμένο κράτος μέλος θα πρέπει να αποτελέσει το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης, πρέπει να λαμβάνονται ειδικότερα υπόψη τα ιδιάζοντα προσόντα των ενδιαφερόμενων αιτούντων που θα μπορούσαν να διευκολύνουν την ένταξή τους στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης, όπως οι γλωσσικές τους δεξιότητες. Στην περίπτωση των ιδιαίτερα ευάλωτων αιτούντων, θα πρέπει να αξιολογείται η ικανότητα του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης να παρέχει επαρκή υποστήριξη σε αυτούς τους αιτούντες.
- (27) Ο διορισμός από τα κράτη μέλη αξιωματούχων συνδέσμων στην Ιταλία και την Ελλάδα επιδιώκει τον σκοπό να διευκολύνει την αποτελεσματική εφαρμογή της διαδικασίας μετεγκατάστασης, μεταξύ άλλων με την κατάλληλη ταυτοποίηση των αιτούντων που πρόκειται να μετεγκατασταθούν, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τον ευάλωτο χαρακτήρα και τα προσόντα τους.
- (28) Οι νομικές και διαδικαστικές εγγυήσεις που θεσπίζονται με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013 εξακολουθούν να ισχύουν για τους αιτούντες που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση. Οι αιτούντες θα πρέπει επιπλέον να ενημερώνονται για τη διαδικασία μετεγκατάστασης που προβλέπεται στην παρούσα απόφαση και να τους κοινοποιείται η απόφαση μετεγκατάστασης. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι ο αιτών δεν έχει το δικαίωμα δυνάμει της νομοθεσίας της ΕΕ να επιλέξει το κράτος μέλος που θα είναι υπεύθυνο για την αίτησή του, ο αιτών θα πρέπει να έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής κατά της απόφασης μετεγκατάστασης σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013, αποκλειστικά προς τον σκοπό της διασφάλισης του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων του.
- (29) Πριν και μετά τη μεταφορά τους προς τα κράτη μέλη της μετεγκατάστασης, οι αιτούντες πρέπει να διαθέτουν τα δικαιώματα και τις εγγυήσεις που καθορίζονται με την οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου¹¹ και την οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου¹², και, από την 20ή Ιουλίου 2015, με την οδηγία 2013/33/ΕΕ και με την οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³, μεταξύ άλλων και σε σχέση με τις ειδικές ανάγκες υποδοχής τους και τις διαδικαστικές

¹⁰ Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 96).

¹¹ Οδηγία 2003/9/ΕΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη (ΕΕ L 31 της 6.2.2003, σ. 18).

¹² Οδηγία 2005/85/ΕΚ του Συμβουλίου, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (ΕΕ L 326 της 13.12.2005, σ. 13).

¹³ Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 60).

ανάγκες. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου¹⁴ και, από την 20ή Ιουλίου 2015, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013¹⁵ εξακολουθούν να ισχύουν όσον αφορά τους αιτούντες που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση.

- (30) Θα πρέπει να ληφθούν μέτρα προκειμένου να αποφεύγονται οι δευτερογενείς μετακινήσεις των μετεγκατεστημένων προσώπων από το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης σε άλλα κράτη μέλη. Οι αιτούντες θα πρέπει ειδικότερα να ενημερώνονται για τις συνέπειες τυχόν περαιτέρω μετακίνησης εντός των κρατών μελών καθώς και για το γεγονός ότι, εάν το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης τους παρέχει διεθνή προστασία διαθέτουν, κατ' αρχήν, μόνο τα δικαιώματα που συνδέονται με τη διεθνή προστασία στο εν λόγω κράτος μέλος.
- (31) Δεδομένου ότι οι στόχοι της παρούσας απόφασης δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν συνεπώς, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (32) Η παρούσα απόφαση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη.
- (33) [Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα εν λόγω κράτη μέλη έχουν γνωστοποιήσει την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στην έκδοση και εφαρμογή της παρούσας απόφασης.]

Η

- (34) [Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω Πρωτοκόλλου, τα εν λόγω κράτη μέλη δεν συμμετέχουν στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύονται από αυτήν, ούτε υπόκεινται στην εφαρμογή της.]

Η

¹⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2725/2000 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή της σύμβασης του Δουβλίνου (ΕΕ L 316 της 15.12.2000, σ. 1).

¹⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση του «Eurodac» για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων για την αποτελεσματική εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα και σχετικά με αιτήσεις της αντιπαραβολής με τα δεδομένα Eurodac που υποβάλλουν οι αρχές επιβολής του νόμου των κρατών μελών και η Ευρώπη για σκοπούς επιβολής του νόμου και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1077/2011 σχετικά με την ίδρυση Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 1).

- (35) [Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω Πρωτοκόλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.]
- (36) Σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιρλανδία έχει γνωστοποιήσει (, με επιστολή της...,) την επιθυμία της να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.]
- Η
- (37) [Σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει γνωστοποιήσει (, με επιστολή της...,) την επιθυμία του να συμμετάσχει στην έκδοση και την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.]
- (38) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του Πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με την επιφύλαξη του άρθρου 4 του εν λόγω Πρωτοκόλλου, η Ιρλανδία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.]
- (39) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του Πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση της παρούσας απόφασης και δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της.]
- (40) Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης, η παρούσα απόφαση πρέπει να αρχίσει να ισχύει την επομένη της ημέρας δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1
Αντικείμενο

Η παρούσα απόφαση θεσπίζει προσωρινά μέτρα στον τομέα της διεθνούς προστασίας υπέρ της Ιταλίας και της Ελλάδας, προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να αντιμετωπίσουν την επείγουσα κατάσταση που έχει προκληθεί λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών στα εν λόγω κράτη μέλη.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «αίτηση διεθνούς προστασίας»: η αίτηση διεθνούς προστασίας όπως ορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο η) της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁶.
- β) «αιτών»: ο υπήκοος τρίτης χώρας ή άπατρις ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας για την οποία δεν έχει ακόμη ληφθεί οριστική απόφαση.
- γ) «διεθνής προστασία»: το καθεστώς του πρόσφυγα και το καθεστώς της επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχεία ε) και ζ) της οδηγίας 2011/95/ΕΕ.
- δ) «μέλη της οικογένειας»: τα μέλη της οικογένειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 στοιχείο ζ) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.
- ε) «μετεγκατάσταση»: η μεταφορά του αιτούντος από το έδαφος του κράτους μέλους, το οποίο τα κριτήρια που καθορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013 υποδεικνύουν ως υπεύθυνο για την εξέταση της αίτησής του για διεθνή προστασία, στο έδαφος του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης.
- στ) «κράτος μέλος της μετεγκατάστασης»: τα κράτη μέλη τα οποία καθίστανται υπεύθυνα για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας του αιτούντος, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013, μετά τη μετεγκατάστασή του στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 3

Πεδίο εφαρμογής

1. Η μετεγκατάσταση πραγματοποιείται μόνο για τους αιτούντες οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας των οποίων πρέπει καταρχήν να εξεταστούν από την Ιταλία και την Ελλάδα, βάσει των κριτηρίων για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο κεφάλαιο ΙΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013.
2. Η μετεγκατάσταση, σύμφωνα με την παρούσα απόφαση, εφαρμόζεται μόνο για τους αιτούντες που ανήκουν σε εθνικότητες, για τις οποίες, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat σε επίπεδο ΕΕ, το ποσοστό των αποφάσεων για τη χορήγηση διεθνούς προστασίας μεταξύ των πρωτοβάθμιων αποφάσεων που εκδίδονται επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο ΙΙΙ της οδηγίας 2013/13/ΕΕ, ανέρχεται σε 75 % ή είναι υψηλότερο. Στην περίπτωση των απάτριδων, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής.

Άρθρο 4

Κλείδα κατανομής

1. 24 000 αιτούντες πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ιταλία στο έδαφος των άλλων κρατών μελών, όπως ορίζεται στο παράρτημα Ι.
2. 16 000 αιτούντες πρέπει να μετεγκατασταθούν από την Ελλάδα στο έδαφος των άλλων κρατών μελών, όπως ορίζεται στο παράρτημα ΙΙ.

¹⁶ Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (ΕΕ L 337 της 20.12.2011, σ. 9).

Άρθρο 5

Διαδικασία μετεγκατάστασης

1. Για τους σκοπούς της διοικητικής συνεργασίας που απαιτείται για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, κάθε κράτος μέλος ορίζει ένα εθνικό σημείο επαφής, η διεύθυνση του οποίου γνωστοποιείται στα άλλα κράτη μέλη και στην ΕΥΥΑ. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα, σε συνεννόηση με την ΕΥΥΑ, για την καθιέρωση άμεσης συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων αρχών.
2. Η Ιταλία και η Ελλάδα, σε τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής της παρούσας απόφασης, με τη βοήθεια της ΕΥΥΑ και, κατά περίπτωση, των αξιωματούχων συνδέσμων των κρατών μελών που αναφέρονται στην παράγραφο 8, εντοπίζουν τους μεμονωμένους αιτούντες που προορίζονται να μετεγκατασταθούν στα άλλα κράτη μέλη και κοινοποιούν στα σημεία επαφής των κρατών μελών και στην ΕΥΥΑ τον αριθμό των αιτούντων που μπορούν να μετεγκατασταθούν. Προτεραιότητα δίνεται για τον σκοπό αυτό σε ευάλωτους αιτούντες κατά την έννοια του άρθρου 22 της οδηγίας 2013/33/ΕΕ.
3. Το συντομότερο δυνατό μετά την παραλαβή των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 2, τα κράτη μέλη υποδεικνύουν τον αριθμό των αιτούντων που μπορούν να μετεγκατασταθούν αμέσως στο έδαφός τους και παρέχουν κάθε άλλη σχετική πληροφορία, εντός των ορίων των αριθμητικών μεγεθών που παρατίθενται στο παράρτημα Ι και στο παράρτημα ΙΙ, αντίστοιχα.
4. Βάσει των πληροφοριών που έχουν λάβει σύμφωνα με την παράγραφο 3, η Ιταλία και η Ελλάδα λαμβάνουν το συντομότερο δυνατό την απόφαση μετεγκατάστασης κάθε προσδιοριζόμενου αιτούντα σε συγκεκριμένο κράτος μέλος μετεγκατάστασης και ενημερώνουν τον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 4.
5. Οι αιτούντες, τα δακτυλικά αποτυπώματα των οποίων απαιτείται να ληφθούν σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 603/2013, επιτρέπεται να μετεγκατασταθούν μόνο εφόσον έχουν ληφθεί τα δακτυλικά τους αποτυπώματα.
6. Η μεταφορά του αιτούντος στο έδαφος του κράτους μέλους της μετεγκατάστασης πραγματοποιείται το συντομότερο δυνατό μετά την ημερομηνία κοινοποίησης της απόφασης μεταφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 4.
7. Τα κράτη μέλη διατηρούν το δικαίωμα να αρνηθούν τη μετεγκατάσταση κάποιου αιτούντα για τον οποίο ενδέχεται να υπάρχουν ανησυχίες από πλευράς εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.
8. Για την εφαρμογή όλων των πτυχών της διαδικασίας μετεγκατάστασης που περιγράφονται στο παρόν άρθρο, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να αποστείλουν στην Ιταλία και την Ελλάδα αξιωματούχους συνδέσμους.
9. Η διαδικασία μετεγκατάστασης που προβλέπεται στο παρόν άρθρο δεν επιτρέπεται να διαρκέσει παραπάνω από ένα μήνα από τη στιγμή της ταυτοποίησης των συγκεκριμένων αιτούντων οι οποίοι πρόκειται να μετεγκατασταθούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 6

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των αιτούντων διεθνή προστασία που καλύπτονται από την παρούσα απόφαση

1. Το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των κρατών μελών κατά την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα μέλη της οικογένειας που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας απόφασης να μετεγκατασταθούν στο έδαφος του ίδιου κράτους μέλους.

3. Πριν από την απόφαση μετεγκατάστασης του αιτούντα, η Ιταλία και η Ελλάδα ενημερώνουν τον αιτούντα σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών ή ευλόγως τεκμαίρεται ότι κατανοεί σχετικά με τη διαδικασία μετεγκατάστασης, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παρούσα απόφαση.

4. Όταν η απόφαση για τη μετεγκατάσταση του αιτούντα έχει ληφθεί και πριν από την πραγματική μεταφορά, η Ιταλία και η Ελλάδα γνωστοποιούν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο την απόφαση μετεγκατάστασής του εγγράφως. Η απόφαση προσδιορίζει το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης.

5. Ο αιτών ή ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας που εισέρχεται στο έδαφος άλλου κράτους μέλους διαφορετικού από το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης, χωρίς να πληροί τις προϋποθέσεις διαμονής σε αυτό το άλλο κράτος μέλος, υποχρεούται να επιστρέψει αμέσως και να γίνει αποδεκτός από το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης, σύμφωνα με τους κανόνες που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 604/2013 και την οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷, αντίστοιχα.

Άρθρο 7

Επιχειρησιακή υποστήριξη προς την Ιταλία και την Ελλάδα

Τα κράτη μέλη αυξάνουν την υποστήριξη που παρέχουν στον τομέα της διεθνούς προστασίας στην Ιταλία και την Ελλάδα μέσω των συναφών δραστηριοτήτων που συντονίζονται από την ΕΥΥΑ και άλλους σχετικούς οργανισμούς, αποσπώντας ιδίως, όταν αυτό είναι αναγκαίο, εθνικούς εμπειρογνώμονες για τις ακόλουθες δραστηριότητες υποστήριξης:

α) τον έλεγχο των υπηκόων τρίτων χωρών που φθάνουν στην Ιταλία και την Ελλάδα, ο οποίος περιλαμβάνει τη σαφή τους ταυτοποίηση, τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων και την καταχώριση των αιτήσεών τους διεθνούς προστασίας·

β) την αρχική επεξεργασία των αιτήσεων·

γ) την παροχή στους αιτούντες ή τους εν δυνάμει αιτούντες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο μετεγκατάστασης σύμφωνα με την παρούσα απόφαση των πληροφοριών και της ειδικής βοήθειας που ενδέχεται να χρειαστούν·

δ) την εκτέλεση της μεταφοράς των αιτούντων στο κράτος μέλος της μετεγκατάστασης.

Άρθρο 8

Συμπληρωματικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την Ιταλία και την Ελλάδα

1. Η Ιταλία και η Ελλάδα υποβάλλουν καθεμία, εντός ενός μηνός από την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης, χάρτη πορείας στην Επιτροπή, ο οποίος θα περιλαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα στους τομείς του ασύλου, της πρώτης υποδοχής και του επαναπατρισμού, ενισχύοντας την ικανότητα, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των συστημάτων τους στους τομείς αυτούς, και λαμβάνουν μέτρα για να διασφαλίσουν την κατάλληλη εφαρμογή της παρούσας απόφασης. Η Ιταλία και η Ελλάδα εφαρμόζουν πλήρως τον εν λόγω χάρτη πορείας.

2. Αν η Ιταλία ή η Ελλάδα δεν συμμορφωθούν με την υποχρέωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει να αναστείλει την παρούσα απόφαση για το

¹⁷ Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

συγκεκριμένο κράτος μέλος για χρονική περίοδο έως τριών μηνών. Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει άπαξ να επεκτείνει αυτή την αναστολή για περαιτέρω περίοδο έως τριών μηνών.

Άρθρο 9

Επείγουσα κατάσταση στα κράτη μέλη της μετεγκατάστασης

Σε περίπτωση επείγουσας κατάστασης η οποία προκαλείται λόγω της αιφνίδιας εισροής υπηκόων τρίτων χωρών σε ένα κράτος μέλος μετεγκατάστασης, το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να θεσπίσει προσωρινά μέτρα υπέρ του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, σύμφωνα με το άρθρο 78 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, την αναστολή των υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους που προβλέπονται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 10

Χρηματοδοτική στήριξη

Το κράτος μέλος της μετεγκατάστασης εισπράττει κατ' αποκοπή ποσό 6 000 ευρώ για κάθε αιτούντα διεθνή προστασία ο οποίος μετεγκαθίσταται σύμφωνα με την παρούσα απόφαση. Αυτή η χρηματοδοτική στήριξη υλοποιείται με την εφαρμογή των διαδικασιών που προβλέπονται στο άρθρο 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 516/2014.

Άρθρο 11

Υποβολή εκθέσεων

Η Ιταλία και η Ελλάδα υποβάλλουν κάθε τρίμηνο έκθεση στο Συμβούλιο και την Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης, μεταξύ άλλων και για τους χάρτες πορείας που αναφέρονται στο άρθρο 8.

Άρθρο 12

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
2. Εφαρμόζεται έως την/τις [24 μήνες από την έναρξη ισχύος].
3. Εφαρμόζεται σε πρόσωπα που φθάνουν στο έδαφος της Ιταλίας και της Ελλάδας από την/τις [η ΕΕ το αντικαθιστά με την ακριβή ημερομηνία έναρξης ισχύος] έως [η ΕΕ το αντικαθιστά με την ακριβή ημερομηνία έναρξης ισχύος συν 24 μήνες], καθώς και στους αιτούντες που έχουν φτάσει στο έδαφος των εν λόγω κρατών μελών από τις 15 Απριλίου 2015 και μετά.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*